



## CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

### ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de către Alexandru Macar și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandru Macar împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Andrian Plamadeala și Întreprinderea de Stat „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, compensarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au admis apelul declarat de Alexandru Macar, s-a casat hotărârea din 12 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

*(Dosarul nr. 2ra-65/24*

*Nr. PIGD 2-23018234-01-2ra-17012024)*

Recurs declarat după 01 septembrie 2023. Recursuri vădit neîntemeiate, în temeiul art. 433 (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central: jud. T. Balan  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: jud. V. Mihaila, V. Cotorobai, A. Braga

19 martie 2026

*Textul corespunde originalului*

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor declarate de Alexandru Macar și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din  
Stela Procopciuc, *Președinte*,  
Ion Munteanu  
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

**ÎN FAPT**

1. La 03 februarie 2023, Alexandru Macar a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea cererii reclamantul a menționat că la 12 iunie 2020, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 142-146 a fost publicat comunicatul, prin care ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” a anunțat pentru data de 25 iunie 2020 licitația „cu strigare” de transmitere în locațiune a activelor neutilizate în procesul tehnologic al bunurilor imobile situate în mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă, nr. 100, fiind expuse 22 de loturi.

3. La data de 22 iunie 2020, a depus 22 de cereri de participare la licitație, adică pentru toate loturile expuse. De asemenea, a achitat suma de 13 200 lei cu titlu de taxă de participare și suma de 13 602 lei cu titlu de acot, în total achitând suma de 26 802 lei.

4. Reclamantul a susținut că, în esență din data publicației și până la momentul numirii licitației au trecut 13 zile, fapt pentru care, prezentându-se la data de 25 iunie 2020 în vederea desfășurării și participării la licitație, ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” a invocat prevederile pct. 10 din Hotărârea Guvernului RM nr. 480 din 28 martie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de determinare și comercializare a activelor neutilizate ale întreprinderilor, care reglementează că, activele neutilizate ale întreprinderilor pot fi comercializate tuturor solicitanților (indiferent de forma lor organizatorico-juridică și tipul de proprietate) contra mijloace bănești la licitații „cu strigare”, desfășurate conform Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 136 din 10 februarie 2009 coraborate cu prevederile pct. 11 din Hotărârea Guvernului RM nr. 136 din 10 februarie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, care reglementează că, vânzătorul publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, după caz, în presa locală, comunicatul informativ privind desfășurarea licitației cu cel puțin 15 zile înainte de începerea licitației.

5. ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” nu a petrecut licitația și a anulat desfășurarea acesteia, însă careva act pe acest motiv nu a fost eliberat.

6. Astfel, reclamantul consideră că ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” urmează să restituie în valoare deplină sumele reținute, or, aceste sume la moment constituie o îmbogățire fără justă cauză a ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”.

7. Respectiv, a solicitat ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”, prin cerere adresată prin trimitere poștală remisă cu aviz recomandat, restituirea sumei de 26 802 lei în termen de 3 zile bancare din momentul recepției prezentei cereri și prezentarea actului certificat corespunzător, prin care licitația din 25 iunie 2020 a fost anulată.

8. La 27 iulie 2020, ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” a recepționat cererea, dar până la momentul actual nu a oferit careva răspuns și nu a restituit suma de bani, motiv pentru care la data de 03 septembrie 2020 sa adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea sumei.

9. Prin hotărârea din 21 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea și s-a încasate de la ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” în beneficiul lui Alexandru Macar datoria în mărime de 26 802 lei, dobânda de întârziere în mărime de 215 lei pentru perioada 04 august 2020 – 28 august 2020 și cheltuielile de judecată în sumă de 1 187,25 lei.

10. A comunicat că, după devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești enunțate, a ridicat titlul executoriu și l-a depus la executorul judecătoresc Andrian Plamadeala spre executare.

11. La 21 iulie 2021, executorul judecătoresc a emis încheierea privind intentarea procedurii de executare și încheierea privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării. La 13 august 2021, executorul judecătoresc a emis încheierea privind continuarea/declanșarea procedurii de executare, iar la 17 septembrie 2021, a emis încheierea privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării. A remarcat că, totuși până la ziua de azi, contrar obligațiilor prevăzute, hotărârea judecătorească enunțată nu a fost executată, fiind depășită perioada de 12 luni.

12. Reclamantul Alexandru Macar a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului său la executare în termen rezonabil a hotărârii din 21 aprilie 2021 și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 10 854,99 de lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 26 802 lei, cu titlu de datorie stabilită prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2021, pentru perioada 29 iulie 2020 – 26 ianuarie 2023, a dobânzii de întârziere în mărime de 348 de lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 1 187,25 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată stabilite prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul

Centru, pentru perioada 21 iulie 2021 – 01 februarie 2023, a sumei de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată suportate la judecarea prezentei cauze civile.

13. Ulterior, la 03 aprilie 2023, Alexandru Macar a depus cerere ajustată conform calculului actualizat al dobânzii de întârziere, prin care a solicitat admiterea cererii, constatarea încălcării dreptului său la executare în termen rezonabil a hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la cererea de chemare în judecată depusă de către el împotriva ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său a datoriei în sumă 26 802 lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 04 august 2020 – 28 august 2020 în sumă de 215 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 187,25 de lei, stabilite prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2021 și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul său a dobânzii de întârziere în sumă de 12 260,45 de lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 26 802 lei, cu titlu de datorie stabilită prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2021, pentru perioada 29 iulie 2020 – 02 aprilie 2023, a dobânzii de întârziere în mărime de 257,64 de lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 1 187,25 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată stabilite prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pentru perioada 21 iulie 2021 – 01 februarie 2023, a sumei de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată suportate la judecarea prezentei cauze civile.

#### POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin încheierea din 16 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a atras în proces executorul judecătoresc Andrian Plamadeala și ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” în calitate de intervenienți accesorii. (f.d. 113-114, vol. II)

15. Prin hotărârea din 12 mai 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Macar împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Andrian Plamadeala și Întreprinderea de Stat „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral ca fiind neîntemeiată.

#### EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

16. La 15 mai 2023, Alexandru Macar a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă. (f.d. 151-162, vol. I)

#### POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

17. Prin decizia din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Alexandru Macar.

S-a casat hotărârea din 12 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Macar împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Andrian Plamadeala și Întreprinderea de Stat „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor” cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, rejudecată cauza și pronunță o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Macar.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Alexandru Macar la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-16245/20.

S-a încasat din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Alexandru Macar suma de 15 000 lei cu titlu de despăgubire materială a prejudiciului moral cauzat.

În rest, cerințele lui Alexandru Macar s-au respins ca fiind neîntemeiate. (f.d. 190-191, 192-201, vol. I)

18. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că în cauza dată se pretinde neexecutarea unui titlu executoriu emis în baza hotărârii nr. 2-16245/20 din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, pus în executare silită la 21 iulie 2021.

19. În pofida existenței hotărârii judecătorești irevocabile în favoarea lui Alexandru Macar, emisă la 21 aprilie 2021, titlul executoriu rămâne neexecutat. Astfel, la momentul înaintării prezentei cereri de chemare în judecată, termenul de neexecutare a documentului executoriu constituia aproximativ doi ani, iar în prezent constituie mai mult de 2 ani și 5 luni.

20. Astfel, instanța de apel a conchis că instanța de fond a dat apreciere incorectă litigiului dedus judecății și greșit a concluzionat că conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență. Astfel, s-a stabilit că

hotărârea judecătorească, emisă la data de 21 aprilie 2021, până în prezent nu a fost executată.

21. Perioada care urmează a fi luată în considerare va începe, potrivit legislației Republicii Moldova, la data la care reclamantul a solicitat oficial executarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa. Din înscrisurile prezentate instanța a desprins faptul că, Alexandru Macar a solicitat oficial executarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa la data de 21 iulie 2021. Începând cu data de 21 iulie 2021 și până în prezent, procedura de executare nu a fost suspendată, fiind derulată de executorul judecătoresc în gestiunea căruia s-a aflat. Dat fiind faptul că, obiect al hotărârii al cărei neexecutare se invocă îl constituie încasarea unei sume de bani în valoare de 28 204,25 lei (nu exagerat de mare), instanța a admis că, cauza nu prezintă un grad de dificultate pentru a fi executată.

22. Instanța de apel a constatat că, la executarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 aprilie 2021 a fost depășit termenul rezonabil. Ținând seama că, actul judecătoresc nu ar trebui să prezinte un grad de dificultate pentru a fi executat, perioada de neexecutare este apreciată ca fiind una îndelungată, care a început de la data de 21 iulie 2021 și continuă până în prezent. Astfel, pretenția lui Alexandru Macar cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii a fost admisă, așa cum o astfel de încălcare a fost săvârșită în raport cu Alexandru Macar.

23. În ceea ce privește pretenția lui Alexandru Macar cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea hotărârii nr. 2-16245/20 din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în mărime de 50 000 lei, instanța de apel a indicat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul jurisprudenței CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

24. Respectiv, în litigiul dedus judecății, instanța de apel a considerat că suma de 15 000 lei, constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege, or, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, se ia în considerare interesul sporit pe care l-a avut sau îl are Alexandru Macar în executarea hotărârii judecătorești, al cărui beneficiar este.

25. Cu referire la pretențiile lui Alexandru Macar cu privire la încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul său a datoriei în sumă 26 802 lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 04 august 2020 – 28 august 2020 în sumă de 215 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 187,25 de lei, stabilite prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

din 21 aprilie 2021; a dobânzii de întârziere în sumă de 12 260,45 lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 26 802 lei, cu titlu de datorie stabilită prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2021, pentru perioada 29 iulie 2020 – 02 aprilie 2023 cât și încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 257,64 lei, pentru neplata în termen a restanței în mărime de 1 187,25 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată stabilite prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 aprilie 2021, pentru perioada 21 iulie 2021 – 01 februarie 2023, instanța de apel a relevat că, acestea urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate, ori sumele menționate se referă de fapt la creanța stabilită prin hotărârea judecătorească, care se află încă în proces de executare, iar conform art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87, instanța de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

26. Cu referire la sumele pretinse cu titlu de întârziere pentru neplata în termen a datoriei încasate prin hotărârea judecătorească, a menționat că cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătorec ce deține documentul executoriu, prin care se stabilește obligația principală, până la stingerea acesteia, fapt consemnat de către legiuitor la art. 24 alin. (1) din Codul de executare.

## EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

27. La 15 ianuarie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Macar a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea în parte a deciziei instanței de apel și integral hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

28. În motivarea recursului, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel.

29. Recurentul a menționat că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Astfel, în urma analizei jurisprudenței Curții Supreme de Justiție cert se observă că la baza acesteia, pilon de bază este CEDO și practica CtEDO. În acest sens, a invocat decizia Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2019, dosarul nr. 2ra-420/2019 în care se motivează „Conform art. 4 al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale. În consecință, Colegiul apreciază ca fiind întemeiat raționamentul instanței de fond precum că intentarea procesului contravențional

în privința Nataliei Nigolean și sancționarea acesteia de către agentul constator al Inspectoratului de Poliție Edineț, sunt acțiuni care în interpretarea CtEDO în materie penală, cad sub incidența art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și respectiv îi oferă reclamantei dreptul de a pretinde compensarea prejudiciului cauzat în rezultatul acestora.”

30. Astfel, prin aplicarea deciziei CEDO Curtea Supremă de Justiție a examinat cauza dedusă judecării, cu toate că o prevedere legală în acest sens nu era practic contrară și absentă legislației Republicii Moldova.

31. Ce vizează temeiul prin care se admite recursul, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție, este necesar de a reține prevederile art. 12 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

32. Recurentul a menționat că instanța de recurs trebuie să dea dovadă de o consolidare a jurisprudenței naționale, raportate la cea a CtEDO.

33. Ce vizează temeiul specificat în art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, recurentul a menționat că instanțele naționale n-au ținut cont de prevederile CEDO și practica CtEDO (răspunderea statului pentru datoriile societăților comerciale pe care le gestionează) conform argumentelor prezentate. Mai mult, nu s-au expus sub careva formă sau aspect asupra argumentelor respective în sensul reținerii sau respingerii acestora, ce ar determina atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel ca fiind vădit arbitrar.

34. La 12 februarie 2024, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

35. În motivarea recursului reprezentantul recurentului a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel.

36. În ceea ce privește netemeinicia acțiunii, este necesar de a reține că poziția instanțelor inferioare derivă parțial din aprecierea eronată a normelor de drept material ce reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

37. În acest sens, Statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, iar elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face printr-o lege specială. Actualmente, în practica națională o asemenea lege specială este Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a

prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

38. Astfel, conform jurisprudenței CtEDO, o întârziere în executarea unei hotărâri judecătorești poate fi justificată în anumite circumstanțe.

39. Conform jurisprudenței Curții Europene, art. 6 din Convenție îi garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, inclusiv dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive. Totuși, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele. În schimb, statul are obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin.

40. Instanțele inferioare nu au apreciat obiectiv și conform criteriilor CtEDO, toate circumstanțele rezonabile ale cauzei. Curtea Europeană în litigii similare reamintește că aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi făcut după anumite criterii de apreciere, cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

41. Astfel, prin prisma raportului motivat, prezentat de către executorul judecătoresc Andrian Plamadeala, se reține că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentului executoriu vizat. Cu toate acestea, de către instanțele inferioare a fost omisă esența prevederilor Codului de Executare și a Legii nr.113, care reglementează expres că executarea începe de la cererea creditorului. Prin urmare, în acest sens, este relevant de a menționa faptul că orice acțiune a executorului judecătoresc în vederea executării documentului executoriu, necesită cererea creditorului.

42. S-a constatat că executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile lui Alexandru Macar, prin urmare, nici nu îi poate fi imputată tergiversarea executării acestuia, or, în această situație, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente.

43. În acest context, se atestă că motivarea instanțelor inferioare s-a bazat exclusiv pe o simplă trecere în revistă a circumstanțelor de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Macar, raportată în mod generalist la ansamblul acțiunilor întreprinse de către executorul judecătoresc. Ulterior, precizării acțiunilor întreprinse, s-a concluzionat asupra insuficienței măsurilor întreprinse, cu constatarea încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu.

44. Reprezentantul recurentului a invocat că conform practicii internaționale, instanțele de judecată inferioare aveau ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de executorul judecătoresc au fost adecvate și suficiente, iar în situația în care aceștia pe parcursul procedurii de executare a dat dovadă de

maximă diligență și a întreprins toate măsurile posibile și necesare ce erau prevăzute de legislație, acțiunea civilă înaintată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată. Acest aspect deosebit de important a fost apreciat eronat însă de către ambele instanțe.

45. În asemenea circumstanțe, urmează de reținut că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau a fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentul executoriu vizat. Prin urmare, autoritate investită cu funcții de executarea a hotărârii judecătorești a reacționat în mod corespunzător la cererea lui Alexandru Macar.

46. La 24 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa participanților la proces, copia recursurilor declarate de Alexandru Macar și Ministerul Justiției al RM, împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței. (f.d. 44, 45, vol. II)

47. Participanții la proces nu au făcut uz de dreptul procedural și nu au depus referință la cererile de recurs.

#### LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Art. 434 alin. (1) – (2) din Codul de procedură civilă, prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

49. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

f) recursul este vădit neîntemeiat.

50. Art. 432 alin. (1) lit. a), b), e) și (2) din Codul de procedură civilă, reglementează că, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

51. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

## MOTIVAREA INSTANȚEI

52. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 11 octombrie 2023.

53. Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc (f.d. 202), la 12 decembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei integrale din 11 octombrie 2023.

54. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Alexandru Macar la 15 ianuarie 2024 și recursul declarat de Ministerul Justiției, la 12 februarie 2024, se consideră depuse în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct. 39).

55. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

56. Din analiza recursului declarat de Ministerul Justiției al RM rezultă că, drept temei de declararea a recursului au fost invocate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a, b), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023, adică până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, potrivit căruia se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

57. Din analiza recursului declarat de Alexandru Macar rezultă că s-a invocat ca temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b) e) din Codul de procedură civilă, citat supra.

58. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul Alexandru Macar a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a), b), e) din Codul de procedură civilă, nu a stabilit că decizia contestată a Curții de Apel Chișinău este bazată pe o interpretare eronată a legii, că aceasta ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție pe cauze similare, iar prin admiterea recursului declarat de Alexandru Macar, s-ar consolida sau s-ar modifica jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

59. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau cu aprecierea nerezonabilă a probelor.

60. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

61. Or, recurenții invocând dispozițiile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, în cererile de recurs depuse împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, aceștia nu au explicat concret aceste pretenții.

62. Astfel că art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act a Curții Supreme care ar da o altă interpretare prevederilor Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 78 din 21 aprilie 2011, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul este unul vădit neîntemeiat. Completul notează că nici acesta, analizând practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că actele judecătorești contestate ar fi contrare jurisprudenței acesteia.

63. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat.

64. Aici, instanța de recurs notează că, jurisprudența Curții Supreme de Justiție pe categoria dată de litigii este una vastă și uniformă, respectiv nu se constată că decizia contestată ar fi contrară acesteia.

65. Cu referire la invocarea art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, recurentul susține că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

66. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor lit. e) art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

67. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

68. Totodată, potrivit art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

69. Nota informativă la Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 din Codul penal)...”. Iar, în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (a se vedea cauza *Dulaurans v. France*, 2000, § 38); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor

anulat anterior de aceiași judecători (cauza Tel v. Turkey, 2017); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (cauza Anđelković v. Serbia, 2013; Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020).

70. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

71. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2025 (pct. 149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia „hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza Balliktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

72. Din textul recursurilor nu constată în mod univoc vre-un argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

73. Subsidiar, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei

sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

74. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

75. În speță, motivele menționate în cererile de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căreia instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

76. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în cererea de apel, referință și în acțiune), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

77. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

78. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

79. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

80. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în

sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

81. Cu referire la cauza nr. 2ra-420/19 invocată de Alexandru Macar, cu titlu de practică unitară, Completul de judecată menționează că nu poate fi apreciată ca fiind o practică uniformă a Curții Supreme de Justiție, întrucât aceasta a fost pronunțată în perioada anterioară modificării orientării jurisprudențiale în materia interpretării normelor legale aplicabile spețelor ce vizează aceeași problematică.

82. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că decizia invocată de Alexandru Macar, nu poate fi considerată relevantă acestei categorii de cauze și nu corespunde liniei jurisprudențiale actuale a Curții Supreme de Justiție.

83. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de Alexandru Macar și Ministerul Justiției al RM împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi apreciate ca fiind vădit neîntemeiate și considerate inadmisibile.

84. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

## COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibile recursurile depuse de către Alexandru Macar și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat